SQP MS – 2025-26

विषय नेपाली (CODE – 124)

कक्षा – (XII)

Time Allowed-3Hrs Full Marks-80

प्रश्न संख्या	**भाग – एक** **वस्तुपरक प्रश्नहरू (छन्द र अलङ्कार)**	अंक
1		
i	C. अर्थ।	1
ii	D. शब्द अलङ्कार।	1
iii	C. काव्यको।	1
iv	A. उपमा अलङ्कार।	1
v	C. श्लेष।	1
vi	A. चन्द्रमालाई चन्द्रमा हेर्छिन् कौसी र आकाश।	1
vii	B. छन्द।	1
viii	B. लघु-गुरु दुवै।	
ix	C. अनुष्टुप छन्द।	1
x	C. म।	1
xi	A. तोटक।	1
xii	B. सत्र।	1
2		
i	B. ऋतु विचार।	1
ii	D. कविशिरोमणि लेखनाथ पौड्याल।	1
iii	D. रसिलो भएकाले।	1
iv	C. डाकिनीसँग।	1
v	A. शीत।	1
vi	A. बिहानी पखमा कुइरो र शीत दुवै हुन्छ।	1
vii	D. तुषारो र कुइरोले ढाकेर जाड़ो भएकाले।	1
viii	D. फेटा।	1
	भाग – दुई **वर्णनात्मक प्रश्नहरू**	
3		
i	**"म एकलो फिट्टो, उ पनि एकली, उसको पनि मर्‍यो, मेरो पनि मर्‍यो,बालबच्चा छैन दुवैको. अन्त हामीलाई घरजम गर्दा केले थुन्छ ?"** उक्त वाक्यमा '**उसको पनि मर्‍यो, मेरो पनि मर्‍यो**' भन्नाले मालिनीको लोग्ने र जसेकी स्वास्नी मरेको कुरा गरिएको छ।	2
ii	धने मालिनीको लोग्ने हो। उ मेकी कमानमा मालीको काम गर्थ्यो।	2
iii	जुनेली रेखा उपन्यासमा जसे हट्टाबाहर भएको थियो।	2

	जसेले जाँड़ खाएर मालिनीको घरमा आएर धेरै दुःख दिएको र इन्सल्ट गरेकाले उसलाई हट्टाबाहर गरिएको थियो।	
iv	जूनको कालो मेघ हटे झैँ मालिनी पनि बढ़ासाहेबको पञ्जाबाट हटेर कमान बाहिर जानू भन्ने प्रेरणा जूनलाई ढाक्ने कालो मेघ हटेको दृश्यले मालिनीलाई दियो।	2
v	जसेले हट्टाबाहर भएपछि सर्वप्रथम रेलको ड्राइभरको घरमा भान्सेको काम गर्यो अनि पछि सोल्जर्स क्लबमा चौकिदार गरेर पेट पालो गर्यो।	2
4		
i	लेखनाथ पौड्यालको 'पिंजराको सुगा' कविताले नेपालको राणा शासणको विरोध गरेको छ, जुनबेला नेपालमा निमुखा जनतामाथि राणाहरूको थिचोमिचो र अत्याचार रहेको थियो।	2
ii	'**इस्सोर**' शीर्षक भएको कविता बालकृष्ण समले दस वर्षको उमेरमा रचेका थिए।	2
iii	'पारिजात'-को न्वारनको नाम विष्णुकुमारी वाइबा हो। उनको जन्म भारतको दार्जीलिङमा भएको हो।	2
5	"मलाई एउटा कुराको तपाईंले ………… भन्ने म चाहन्छु।" उक्त गद्यांशमा उज्यालीले 'म'पात्रसँग आफ्नो लोग्नेलाई चिठी लेख्नको निम्ति मद्दत माग्दै गरेको अवस्था छ।	2
6	उज्यालीलाई लेख्न र पढ्न नआउने भएकाले पत्र लेखेर लोग्नेलाई पठाउनु पर्ने मद्दत चाहिएको छ।	2
7	रानुका अनुसार विमलको भित्री रुप मखमल र साटनको खोल हालेको कङ्काल जस्तै थियो अथवा उ बाहिर हेर्दा राम्रो देखिए पनि भित्र स्वार्थी स्वभावको थियो।	
8	रानुको बाहिरी रूप कुरूप थियो भने भित्री रुप ज्ञानको सागरले भरिएको थियो। **अथवा** "परार्थद्वारा स्वार्थ पटाउनु उत्तम" भनेको अर्काको भलाई गरेर आफ्नो फाइदामा सन्तुष्ट हुनु हो।	3
9	(विद्यार्थीले कारण सहित लेखेको उत्तर मान्य हुन्छ।)	3
10	नेपाली जाति र सयपत्री फूलबीच निबन्धकारले यसरी समानता देखाएका छन् - सयपत्री फूल रूखो ठाउँमा पनि ढकमक्क फूले झैँ हामी नेपालीहरू पनि दुःख-कष्ट भोगेर पनि हाँसेर जीवन बिताउन सक्छौँ। सययपत्री फूलबाट नै प्रभावित भएर नेपाली नारीहरूले सुनका गहना लगाएर सुन्दर भएका हुन्। यसैबाट प्रभावित भएर गौतम बुद्धले गेरूवा रंगको वस्त्र लगाएको आदि।	2
11	निबन्धकारले सयपत्री फूललाई नेपाली जाति, सुनको गहना, भगवान बुद्धले लगाएको गेरुवा वस्त्र, पाकेको सुन्तला, भारतको राष्ट्रिय झण्डाको सबैभन्दा माथिल्लो हिस्साको रंग, आकाशका तारा आदिसँग तुलना गरेका छन्।	2
12	लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको भनाइमा नेपाली जगतमा नवयुग ल्याउनस नेपालीहरूले अंग्रेजीमा लेखहरू लेख्न सक्नुपर्छ, भौतिक र रसायनका किताबहरू पढ़ेर नवीन आविष्कार गर्न सक्नुपर्छ, मार्शलका अर्थशास्त्रानुसार सामाजिक स्थिति मिलाउन सक्ने जहाँ वैद्यहरू रसायनका फर्मुला जान्ने हुन् र मान्छेको सुखको जीवनको कक्षा बढ़ोस्। नेपालीहरू विज्ञापनका राता-राता भँगेराटाउके अक्षरले संसारअगाड़ि महत्त्वको ढोलक पिट्न सक्नुपर्छ भनेर भनेका छन्।	4

13	बन्दिनी एकाङ्की नाटकले समाजमा भएको शोषण, अन्याय र अत्याचार आदि अन्त गर्न सबै लाग्नुपर्छ। बेथितिको विरोध गरेर समृद्ध समाजको निम्ति अघि आउनुपर्छ, भाइभतिजावादको अन्त हुनुपर्छ र अन्यायमा परेका र चित्कारमा बाँचेकाहरूको आवाज हुनुपर्छ भन्ने सन्देश दिन चाहेको छ।	2
14	साधारण अर्थमा नाटक भनेको नक्कल गर्नु, स्वाङ्ग पार्नु, अभिनय गर्नु आदि हो।	3
15	**'नाटकको सफलता- असफलताको लेखाजोखा नाटक मञ्चनपछि मात्र हुन्छ।'** उक्त कथनबाट रामकृष्ण शर्माले नाटक नाटककारको घरमा जन्मिने, सूत्रधारको हातमा वृद्धि हुने र पात्र-पात्राको हातबाट पूर्ण विकास पाउने हो। त्यसैले यो अनेक सिद्धहस्तकला भएकाले नाटक मञ्चन पछिमात्र सफलता र असफलता लेखाजोखा गर्न सकिने विचार व्यक्त गरेका छन्।	3
16		
i	नेपाली भाषालाई खस, पर्वते, गोर्खाली र नेपाली नामले जानिन्छ।	2
ii	खस राजा र उनका प्रजाले बोल्ने भएकाले एक समयमा नेपाली भाषालाई खस भाषा भनिन्थ्यो।	2
iii	तीन घुम्ती विश्वेस्वरप्रसाद कोइरालाले लेखेका हुन् भने शिरीषको फूल पारिजातले लेखेकी हुन्।	2
17.	- भूमिका-1 - विषयवस्तु -3 - उपसंहार-1	5
18	पठाउनेको ठेगाना/ सम्बोधन/ तारिक- 1 सम्बोधन-1 अंक पत्रको मुख्य भाग- 2 अंक अन्त गराइ / पाउनेको ठेगाना – 1	5